

LETNI NAČRT

NAKUPA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA V SPLOŠNI KNJIŽNICI LJUTOMER

ZA LETO 2018

VSEBINA

1 UVOD.....	3
2 KNJIŽNIČNA ZBIRKA.....	8
3 NAČRT NABAVE.....	10
4 ZAKLJUČEK.....	17

1 UVOD

Javni zavod Splošna knjižnica Ljutomer je bil ustanovljen 07. 05. 2004 z Odlokom o ustanovitvi (Uradno glasilo občine Ljutomer, št. 5/2004). Splošna knjižnica Ljutomer opravlja javno službo na področju knjižnične dejavnosti za območje občin Ljutomer, Križevci, Razkrižje in Veržej. Knjižnična dejavnost je namenjena **17.591** prebivalcem, ki so dne 31. decembra 2016 imeli stalno bivališče na območju vseh štirih občin. Člani in uporabniki knjižnice prihajajo tudi iz drugih okoliških občin, preko vstopanja s svetovnega spleta na domačo stran knjižnice in modula COBISS/OPAC v lokalno bazo, pa tudi mnogo širše, saj navedene aplikacije ponujajo informacije o zalogi knjižnice vsej zainteresirani javnosti v Sloveniji in drugod po svetu.

Po Pravilniku o osrednjih območnih knjižnicah je knjižnica kategorizirana za osrednjo knjižnico. Na podlagi razvida, ki ga je pripravila strokovna služba Narodne in univerzitetne knjižnice (NUK-a), je po odločbi Ministrstva za kulturo glede na izpolnjevanje pogojev za izvajanje knjižnične dejavnosti uvrščena med srednje razvite knjižnice (Odločba Ministrstva za kulturo št. 612-173/2010/28, z dne 28. 4. 2011).

Naloge osrednje območne knjižnice izvaja v skladu s 27. členom Zakona o knjižničarstvu za območje vseh štirih občin Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota.

Dobro razvita splošna knjižnica ima pomemben vpliv na razvoj okolja, v katerem deluje, saj povečuje kakovost življenja posameznikov in skupnosti, zmanjšuje socialne razlike, krepi kulturno življenje, dviguje izobrazbeno strukturo in razvija pismenost.

Znotraj Splošne knjižnice Ljutomer delujejo še štiri (4) organizacijske enote:

- Knjižnica
- Muzej
- Galerija
- Kino.

Javni zavod Splošna knjižnica Ljutomer pa zastopa in predstavlja direktorica.

Osnovni podatki

Naziv: SPLOŠNA KNJIŽNICA LJUTOMER

Sedež: Glavni trg 2, 9240 Ljutomer

Matična št.: 5052432

Davčna št.: 14865483

Tel.: (02) 584 12 36

Bibliofon: 031 90 90 23

OE Muzej

Tel.: 02) 581 12 95

OE Galerija

Tel.: (02) 581 17 58

OE Kino

Sedež: Prešernova 20

Tel.: (02) 581 12 94

E-pošta: knjiznica@lju.sik.si

Spletni naslov: www.knjiznica-ljutomer.si

Zaposleni v Splošni knjižnici Ljutomer

- **strokovni delavci:** Edita Šerc, Jasna Branka Staman, Aleksandra Šömen, Sonja Rožman, Anton Ratiznojnik, Srečko Pavličič,
- **zaposlena na projektu „Bralno potovalna malha“:** Nataša Kosec
- **direktorica:** Vesna Laissani;
- **čistilka:** Marija Brunčič,
- **Računovodsko storitev** opravlja ustanoviteljica Občina Ljutomer,

Dejavnost knjižnice

- zbira, obdeluje, hrani in poseduje knjižnično gradivo,
- zagotavlja dostop do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij,
- izdeluje knjižnične kataloge, podatkovne zbirke in druge informacijske vire,
- posreduje bibliografske in druge informacijske proizvode in storitve,
- sodeluje v medknjižnični izposoji in posredovanju informacij,
- pridobiva in izobražuje uporabnike,
- informacijsko opismenjuje,
- varuje knjižnično gradivo, ki je kulturni spomenik,
- opravlja drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo,
- sodeluje v vseživljenjskem izobraževanju,
- zbira, obdeluje, varuje in poseduje domoznansko gradivo,
- zagotavlja dostopnost in uporabo gradiv javnih oblasti, ki so splošno dostopna na elektronskih medijih,
- organizira posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture,
- organizira posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle s posebnimi potrebami,
- organizira kulturne prireditve, ki so povezane s knjižnično dejavnostjo, prodaja kulturno-umetniška dela, izdaja kataloge, programe, brošure, plakate, almanaha, umetniške monografije in druge kulturno-izobraževalne ponudbe,
- prireja seminarje, strokovna posvetovanja, tečaje, strokovna predavanja za interesna področja občanov,
- pripravlja in izdeluje vse vrste publikacij v knjižni in neknjižni obliki.

Enota Muzej

- opravlja muzejsko dejavnost in izvaja programe po mreži dejavnosti za muzeje,
- organizira in pripravlja stalne in občasne razstave s področja muzejske dejavnosti,
- sistematično zbira, ureja, dokumentira in proučuje muzejsko gradivo,
- izvaja publicistično in pedagoško dejavnost.

Enota Galerija

- opravlja galerijsko dejavnost in izvaja programe galerijske mreže,

- skrbi za Trstenjakovo zapuščino in stalno zbirko galerije,
- skrbi za druga likovno umetniška dela,
- oblikuje letni koledar kulturnih prireditev v občini.

Enota Kino (začasno nedelujoča)

- opravlja naloge kinematografske dejavnosti po programu in v skladu s statusom kina Ljutomer, kot dela mreže dejavnosti, kakor to določa akt o ustanovitvi.

1.1 Zakonske podlage za izvajanje dejavnosti Splošne knjižnice Ljutomer

Delovanje Splošne knjižnice Ljutomer za leto 2017 izhaja iz naslednjih predpisov:

- Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01, 96/02),
- [Zakon o zavodih](#) (Uradni list RS 12/91, 45/94, 8/96, 36/00, 126/06),
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK) (Uradni list RS, št. 96/2002, 56/2008 UPB1),
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (Uradni list RS, št. 29/2003),
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Uradni list RS, št. 73/2003) in Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o pogojih za izvajanje dejavnosti kot javne službe (Uradni list RS, št. 70/2008),
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (Uradni list RS št. 88/2003),
- Pravilnik o načinu določanja stroškov osrednjih območnih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic (Uradni list RS, št. 19/03),
- Standardi za splošne knjižnice (za obdobje od 1. maja 2005 do 30. aprila 2015),
- [Pravilnik o razvidu knjižnic](#) (Uradni list RS, 87/01, 96/02 in 105/2003),
- [Pravilnik za izdajo dovoljenja za vzajemno katalogizacijo](#) (Uradni list RS 127 5342/2004, 107/2008),
- Pravilnik o izvajanju knjižničnega nadomestila (Uradni list RS, št. 42/2004),
- Etični kodeks slovenskih knjižničarjev (ZBDS, 1995),
- [Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti v Republiki Sloveniji](#) (Uradni list RS 45/1994 s spr. in dop.),

- Kolektivna pogodba za javni sektor (Uradni list RS, št. 57/08),
- [Zakon o računovodstvu](#) (Uradni list RS 23/99),
- Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/1999 in sprem.),
- [Zakon o varnosti in zdravju pri delu](#) (Uradni list RS 59/99),
- [Pravilnik o napredovanju zaposlenih v javnih zavodih na področju kulture](#) (Uradni list RS 41-1685/94),
- [Zakon o javnih uslužbencih](#) (uradno prečiščeno besedilo), (Uradni list RS, št. 35/2005),
- [Zakon o sistemu plač v javnem sektorju](#) (Uradni list. RS 56/02 s sprem.),
- Pravilnik o merilih za ugotavljanje redne delovne uspešnosti direktorjev pravnih oseb javnega prava s področja kulture (Uradni list RS, št. 7/2009),
- Pravilnik o določitvi obsega sredstev za plačilo delovne uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu ter o določitvi nejavnih prihodkov pri izvajanju javne službe, ki se štejejo v prihodke iz prodaje blaga in storitev na trgu, v javnih zavodih in agencijah na področju kulture ter na Raditeleviziji Slovenija (Uradni list RS, št. 7/2009),
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (Uradni list RS, št. 94/2004),
- [Zakon o varstvu osebnih podatkov](#) (Uradni list RS 86/04),
- Zakon o varstvu kulturne dediščine (ZVKD-1), (Uradni list RS, št. 16/2008),
- Manifest o splošnih knjižnicah, 1995,
- Odlok o ustanovitvi Javnega zavoda Splošna knjižnica Ljutomer (Uradno glasilo Občine Ljutomer št. 5/2004),
- Pravilnik o splošnih pogojih poslovanja Splošne knjižnice Ljutomer,
- Pravilnik o splošnih pogojih poslovanja Splošne knjižnice Ljutomer, OE Muzej,
- Pravilnik o organizaciji in izvedbi dejavnosti OE Galerija,
- Strateški načrt Splošne knjižnice Ljutomer za obdobje 2009–2013, 2014–2019
- ter drugih zakonskih aktov in predpisov, dokumentov zavoda.

Splošna knjižnica Ljutomer sodeluje z drugimi kulturnimi in izobraževalnimi ustanovami ter društvi v občini(ah) in širše.

Strokovno knjižnica sodeluje z osrednjo območno knjižnico – Pokrajinsko in študijsko knjižnico Murska Sobota – kamor kot osrednja knjižnica tudi spada.

OE Muzej in OE Galerija se povezujeta z muzeji in galerijami v drugih občinah (Murska Sobota, Lendava ...).

Poslanstvo Splošne knjižnice Ljutomer je omogočiti vsem prebivalcem Občin Ljutomer, Križevci, Veržej in Razkrižje ter po potrebi tudi drugim uporabnikom ter zainteresiranim dostop do knjižničnega gradiva in informacij ter informacijskih in kulturnih storitev, kot je to določeno v zakonih in drugih predpisih in opredeljeno v aktih Splošne knjižnice Ljutomer.

V Letnem načrtu nakupa knjižničnega gradiva za leto 2018 želimo opredeliti, kako bomo dopolnjevali in razvijali našo knjižnično zbirko, da bo izbor knjižničnega gradiva v zbirki usklajen z našim poslanstvom.

2 KNJIŽNIČNA ZBIRKA

2.1 Stanje zbirke

Splošna knjižnica Ljutomer ima bogato knjižnično zbirko, ki jo redno posodablja. Struktura knjižnične zbirke je glede na vsebino dokaj pestra. V zadnjih letih posveča knjižnica veliko pozornosti tudi nabavi neknjižnega gradiva.

Po statističnih podatkih za poročevalsko leto 2016 obsega knjižnična zbirka v osrednji knjižnici in v dveh izposojevališčih skupno **89.212 enot**, od tega **4.151 enot** neknjižnega gradiva.

Skupno je bilo nabavljenih 200 enot neknjižnega gradiva.

Nakup knjižničnega gradiva znaša skupno inventarnih enot oz. 2.126 knjižnega gradiva v zbirki, odpisano 1.052 enot knjižničnega gradiva.

Knjižnično gradivo je razporejeno v prostem pristopu, uporabnikom zagotavljamo najširšo dostopnost do knjižničnega gradiva in tudi izobražujemo člane in uporabnike, da si znajo sami poiskati gradivo v sistemu COBISS.

Nakup gradiva financirajo Ministrstvo za kulturo, Občina Ljutomer kot ustanoviteljica, Občine Križevci, Razkrižje in Veržej kot občine pogodbenice, del lastnih sredstev nameni za nakup gradiva

tudi knjižnica. Sprejemamo tudi darove uporabnikov knjižnice, katerega uvrstimo v knjižnično zbirko glede na potrebe.

Za dopolnjevanje zbirke je odgovorna bibliotekarka v sodelovanju z ostalimi knjižničarji, in sicer na principu izmenjave in sodelovanja zbirko sooblikujejo vsi knjižničarji, glede na izposojevalne trende, aktualnost in dvig bralne kulture. Do neke mere sodelujejo pri vsebinskem oblikovanju zbirke tudi uporabniki, knjižničarji pa še pri obdelavi gradiva. Redno spremljamo vso ponudbo knjižničnega gradiva na tržišču.

Knjižnica razpolaga z okrog 680 m², v dveh nivojih mestne hiše. V prvem nadstropju so naslednji prostori: nabava, čitalnica z 20 do 25 sedeži, oddelek za odrasle z izposojjo, prostor za obdelavo in domoznansko gradivo, skladišče, računalniški kotichek. V drugem nadstropju se nahaja oddelek za otroke in mladino z izposojjo, skladišče, arhiv, prostor za pravljичne ure, računalniški kotichek.

Omenjeni prostori so namenjeni nabavi, obdelavi, izposoji, postavitvi gradiv, izobraževanju uporabnikov, aktivnostim za mlade in odrasle uporabnike ter informacijski dejavnosti.

Knjižnično gradivo je locirano v knjižnici, skladišču in premični zbirki.

Knjižnično gradivo je dostopno na lokacijah v Splošni knjižnici Ljutomer ter na izposojevališčih na Razkrižju in v Domu starejših občanov Ljutomer.

Izposojevališče v Domu starejših smo letos prenovili in posodobili, tam imamo cca. 1.400 enot, potekajo Bralne urice in čajanke, stanovalci doma se vključujejo v Bralno značko za odrasle in ostale aktivnosti naše knjižnice. Skupaj z GFML Ljutomer organiziramo Medgeneracijsko branje v sklopu projekta Prostovoljstvo, ki ga vodi Gimnazija Franca Miklošiča Ljutomer.

Na izposojevališču v Domu starejših občanov menjujemo zbirko, kjer imamo cca 1.400 enot knjižničnega gradiva. V Domu starejših občanov potekajo Bralne urice in čajanke, stanovalci doma se vključujejo v Bralno značko za odrasle, prav tako zaposleni. Skupaj z GFML Ljutomer organiziramo Medgeneracijsko branje v sklopu projekta Prostovoljstvo, ki ga vodi Gimnazija Franca Miklošiča Ljutomer.

3 NAČRT NABAVE

3.1 Splošna izhodišča

3.1.1 Vsebinski kriteriji

Z gradivi, ki bodo v letu 2018 dopolnila knjižnično zbirko naše knjižnice, želimo privabiti čim širši krog uporabnikov. Pri izboru gradiva bomo upoštevali naslednje **kriterije**:

- **kriterij kvalitete**: izvajamo nakup vsebinsko kvalitetnega gradiva;
- **kriterij uporabnosti**: gradivo bo zanimivo za najširši krog uporabnikov (predšolski otroci, šolajoča mladina, študenti, zaposleni, upokojenci, kmetje in gospodinje, izobraženci, kot tudi osebe brez izobrazbe in brezposelni);
- **kriterij aktualnosti**: nabavljamo nova gradiva, poudarek dajemo tudi neknjižnemu gradivu;
- **kriterij uporabnikov**: prednostno nabavljamo gradivo, ki je zanimivo za čim širši krog uporabnikov, upoštevamo pa tudi potrebe posameznih skupin uporabnikov, individualne predloge upoštevamo, v kolikor strokovni delavci knjižnice ocenijo, da jih je primerno uvrstiti v zbirko);
- **cenovni kriterij**: upošteva se primernost cene, glede na kvaliteto gradiva;
- **kriterij dostopnosti**: nabavljamo gradivo, ki je dostopno na slovenskem tržišču;
- **kriterij knjižnice**: nabavlja se gradivo, nepogrešljivo za knjižnično zbirko;
- **kriterij okolja**: upoštevamo potrebe okolja glede na gospodarsko orientiranost, socialno in ekonomsko strukturo uporabnikov in članov knjižnice.

Nabava gradiva poteka:

- preko založniških katalogov,
- preko medmrežja,
- v knjigarnah (predstavitev novosti, ogledni izvodi),
- pri predstavnikih založb – potnikih, akviziterjih (ponudba in ogledni izvodi),
- v antikvariatih (gradivo za domoznansko zbirko),
- preko ponudb založnikov in posameznikov po telefonu,

- na knjižnih sejnih, ob različnih promocijah knjižničnega gradiva.

3.1.2 Cilji nabavne politike v letu 2018

Tudi v letu 2018 bomo poskušali v knjižnico privabiti čim več uporabnikov in z načrtovano nabavo zadovoljiti njihove potrebe. Z različnimi dejavnostmi in popularizacijo knjižnične zbirke bomo skušali povečati delež članstva.

Nabavljali bomo raznovrstno gradivo:

- po vrsti gradiva (knjige, periodični tisk, zgoščenke, DVD-je, drugo neknjižno gradivo);
- po vsebini (zagotavljali bomo gradivo po posameznih tematskih področjih);
- po namembnosti (upoštevali bomo potrebe in zahtevnost uporabnikov, zadovoljevali cilje lokalne skupnosti).

Načrtujemo povečanje števila izposojenega gradiva, kar je še vedno naša primarna in pglavitna naloga.

Število ljudi, ki obiskujejo knjižnico, se povečuje. Število uporabnikov knjižnice se povečuje. Še posebej si želimo pritegniti (motivirati) mlade od 15-20 let s sodobnimi e-načini branja in širjenja bralne kulture. Knjižnica je živ prostor in se mora prilagajati potrebam in željam vsem prebivalcem in vedno iskati nove možnosti.

Opažamo pa, da se zaradi visoke stopnje nezaposlenosti in drugih kriznih dejavnikov odseljujejo ljudje iz naše občine. Moj predlog: V zadnjih letih opažamo upad števila prebivalstva v Prlekiji zaradi izseljevanja.

Zato si je potrebno še bolj prizadevati, da širimo bralni kulturo in vplivamo na motiviranost ljudi za vseživljenjsko učenje in razgledanost.

3.2 Financiranje nakupa gradiva

Za izvedbo nakupa knjižničnega gradiva načrtuje knjižnica pridobitev finančnih sredstev od občine, ustanoviteljice zavoda, ter od občin pogodbenic in Ministrstvo za kulturo. Del lastnih prihodkov bo knjižnica porabila za nakup gradiva. Planirana finančna konstrukcija za nabavo gradiv je naslednja:

TABELA 1: FINANCIRANJE NAKUPA GRADIVA

1	VIR FINANCIRANJA	ZNESEK V EUR
	Skupna sredstva občin	25.353
	Ljutomer	22.853
	Križevci	1.500,00
	Veržej	700,00
	Razkrižje	300,00
2.	Lastna sredstva	2.100,00
3.	Ministrstvo za kulturo	26.000,00
	Splošni kriteriji	
	Prihodki za nakup gradiv skupaj	53.453,00

3.3 Smernice nakupa knjižničnega gradiva v letu 2018

Tabela 2: Načrtovana nabava gradiva v letu 2018

1.	NAČRTOVANO ŠTEVILO NASLOVOV	
	št. naslovov knjižnega gradiva	3.040
	št. naslovov naročenih serijskih publikacij	114
	št. naslovov neknjižnega gradiva	200
2.	Načrtovano št. naslovov, namenjenih mladini	807
	Odstotek od skupnega števila naslovov	30 %
3	Načrtovano skupno število enot	3.240
	št. enot knjižnega gradiva na prebivalca	0,18
	Št. enot neknjižnega gradiva na prebivalca	0,01
	št. enot gradiv, katerih izdajo bo v letu 2017 sofinancirala Agencija za knjigo	15 %
	št. enot leposlovja slovenskih avtorjev /naslovov	526
4.	Načrtovani delež strokovnega gradiva	60 %
5.	Načrtovani delež leposlovnega gradiva	40 %
6.	Načrtovana povprečna cena na enoto gradiva – s sredstvi MIK	20,00 EUR
7.	Načrtovana povprečna cena na enoto gradiva – sredstva občin	18,00 EUR

V letu 2018 bomo dajali večji poudarek vrednotenju vsebine in ne količine, zato bomo nabavljali različne aktualne naslove v enem ali dveh izvodih. Več izvodov istega naslova bomo nabavili le tisto knjižnično gradivo, po katerem bo veliko povpraševanje.

Vse nagrajene knjižne izdaje z naslovom Zlate hruške bodo še vedno označene z nalepko, tako da se bodo bralci in knjižničarji lažje odločili in izbrali kakovostno mladinsko branje.

Nabavljeno gradivo je bilo vedno in bo tudi v letu 2018 ažurno obdelano in tako dostopno uporabnikom za izposajo.

Dopolnjevali bomo domoznansko zbirko, saj je veliko povpraševanje po tovrstni literaturi predvsem pri dijakih in študentih, pomembna pa je tudi za knjižnico samo.

Knjižnica bo za potrebe osnovnih in srednjih šol v vseh štirih občinah, ki jih pokrivamo s svojo dejavnostjo, dopolnjevala knjižnično zbirko z gradivom pedagoških vsebin, kolikor bo to možno glede na finančna sredstva.

Za mladino bo od celotnega števila naslovov nabavljenih 30 %, torej **807 naslovov**.

Da bi čim bolj privabili uporabnike v najnežnejših letih, bomo kupovali tudi kartonke z najrazličnejšo vsebino. Posebno pozornost bomo posvečali nabavi izvirne slovenske slikanice in kvalitetnejših prevodov slikanic iz različnih vidikov – literarnega, oblikovnega in ilustrativnega). Zbirka novih kartonk in slikanic se bo uporabljala ob izvedbi biblio-pedagoških ur v vrtcih, s premišljenim izborom pa bo še posebej promovirana kvalitetna slovenska slikanica.

Za potrebe pravljичnih ur, ki jih od jeseni do spomladi izvajamo tedensko, bomo nabavili še nekaj didaktičnih igrač.

Nabavljamo tiste naslove serijskih publikacij, za katere je v lokalni skupnosti največje povpraševanje.

Na tržišču bomo iskali neknjižno gradivo, ki ga v naši knjižnici še nimamo, v nakup bomo vključili umetniško avdiovizualno produkcijo s poudarkom na evropski produkciji.

V letu 2018 načrtujemo s skupnimi sredstvi kupiti **3.240** enot gradiva. Število enot na prebivalca območja bo pri knjižnem gradivu **0,18** enot, pri neknjižnem gradivu pa **0,01** enote. Zgoraj naveden nakup načrtujemo na podlagi rezultatov nakupov minulega leta.

Vse načrtovano je zelo odvisno od pridobljenih sredstev.

Še naprej si bomo prizadevali nabaviti vsaj **15 %** naslovov publikacij, ki jih finančno podpira Javna agencija za knjigo v okviru založniških programov in projektov s področja kulture, seveda v skladu z interesom uporabnikov in nabavno politiko knjižnice. Posebna pozornost bo namenjena nakupu slovenskih avtorjev in prevodov zahtevnejših tujih leposlovnih del. Naslove bomo kupovali v enem

ali največ dveh izvodih, izjemoma v več izvodih za projekt Bralne značke, kar sicer pokrivajo šole, a še vedno je tudi v splošni knjižnici veliko povpraševanje po tej literaturi. S sodelovanjem pri tem projektu tudi uspešno promoviramo branje in razvijamo bralno kulturo.

Z ustrezno promocijo gradiva želimo doseči, da bo obrat izposoje čim višji. Na čajankah bralci priporočajo zanimive knjige za branje, novitete razstavimo na posebnem pultu, slovenske avtorje izpostavimo na posebnih nosilcih na steni, knjige priporočamo v oddaji na Murskem valu. Vse navedeno pomeni tudi razvijanje bralne kulture za odrasle.

V obliki razstavljenih gradiv na panojih bomo uporabnike obveščali o nominiranih in nagrajenih literarnih delih.

Na tržišču bomo iskali kakovostno in zahtevno literaturo, ki bo namenjena tistemu krogu uporabnikov, ki ne iščejo knjig le za razvedrilno branje. Upoštevali pa bomo tudi potrebe večjega števila manj izobraženih uporabnikov in zanje kupovali literaturo z nekoliko manj zahtevno vsebino.

Glede na finančna sredstva bomo poskušali obdržati obseg gradiva v naši knjižnični zbirki, kar pomeni, da bomo pri odpisovanju gradiva skrbeli za uravnovešen razvoj zbirke.

Za aktualnost gradiva se ves čas trudimo in tako bo tudi v prihodnje, saj naši knjižničarji permanentno spremljajo novosti na tržišču.

Upoštevali bomo potrebe okolja, za katerega izvajamo knjižnično dejavnost:

- nabavljali bomo gradivo s področja računalništva/informatike;
- glede na povečano povpraševanje bomo povečali nakup gradiva na teme vodenja, organizacije, menedžmenta;
- kulturno področje imamo dobro pokrito (film, likovna, glasbena ... druge vrste umetnosti), torej bomo pridobivali le novitete;
- za uporabnike s posebnimi potrebami bomo na tržišču iskali in nabavljali knjižno gradivo (za slabovidne večjo pisavo, za motorično ovirane večji format knjig, za dislektike večji razmik med vrsticami, barvne podlage na notranjih listih, za slepe knjige v Braillovi pisavi in didaktične pripomočke);
- trudili se bomo za nabavo knjižničnega gradiva v hrvaškem, angleškem, nemškem, francoskem, albanskem jeziku, saj imamo med uporabniki hrvaško, angleško, nemško in albansko govoreče priseljence, na gimnaziji pa se učijo tudi francoščino;
- pri dopolnjevanju knjižnične zbirke bomo stremeli k nakupu leposlovja slovenskih avtorjev in prevodov zahtevnejših tujih avtorjev, saj te vrste gradiva iščejo učitelji, dijaki (srednja

vzgojiteljska šola, gimnazija), študentje;

- v našem okolju delujejo aktivni kmečkih žena, njihove predstavnice so tudi uporabnice naše knjižnice, zato bomo za njihove potrebe nabavljali literaturo s področja gospodinjstva in vrtnarjenja;
- pri nas je močno razvejana društvena dejavnost (gasilci, folklor, gledališka dejavnost ...), zato bomo tudi skrbeli, da bodo za njihovo dejavnost nabavljena gradiva.

Glede nabave gradiva za razvijanje branja, bralne kulture, informacijske pismenosti, bomo pa spremljali ponudbo, uporabnikom pa bomo še naprej nudili različne prireditve in aktivnosti v ta namen (npr. na mladinskem oddelku projekti Rastem s knjigo, Moja najljubša knjiga, Knjižna klepetalnica ...; na oddelku za odrasle srečanja S knjigo ob čaju, Pravlјice za odrasle...). Za potrebe omenjenih projektov bomo kupovali tudi kvalitetnejše mladinsko leposlovje. Načrtno bomo tudi dopolnjevali poučno zbirko knjižnega in neknjižnega gradiva.

Knjižnica si bo prizadevala k izboljšanju priporočenega razmerja med naslovi strokovnega in leposlovnega gradiva. V letu 2017 (nakup 2016) je bilo doseženo razmerje **56:44**. Upamo, da nam bo vsaj do leta 2017 uspelo razmerje približati priporočilom.

Povprečna cena na enoto gradiva bo v letu 2018 predvidoma znašala **18,00 EUR**. Iz sredstev Ministrstvo za kulturo bomo nabavljali zahtevnejšo strokovno literaturo in kvalitetnejše leposlovje ter subvencionirano gradivo, povprečna cena tega gradiva je tudi 18,00 EUR.

Informacijski tehnologiji bomo posvečali velik pomen. Uporabnikom bomo nudili različne storitve in jih nenehno izobraževali za samostojno uporabo knjižničnih storitev. Knjižnica bo tudi filmsko opismenjevala uporabnike ter jih vzgajala s pomočjo strokovne literature o filmu.

Pri nakupu novitet s področja filmov bodo imeli prednost slovenski filmi, pri otroških pa tisti, ki so sinhronizirani v slovenščino ali izkazujejo kvaliteto in imajo vzgojno vsebino.

Kriteriji nabave glasbenih zgoščenk so glasbeni izdelki trajne vrednosti, za otroke pa predvsem pesmice in pravljice slovenskih avtorjev.

3.4 Odpis gradiv

Komisija za izločanje in odpis knjižničnega gradiva bo pri svojem delu upoštevala določbe Navodil za izločanje in odpis knjižničnega gradiva, ki jih je pripravila Narodna in univerzitetna knjižnica v maju 2003, prav tako se pa bo pri izločanju in odpisu gradiv ravnala po priporočilih, ki so navedena

v Priročniku za izločanje in odpis knjižničnega gradiva (NUK; 2001). Iz knjižnične zbirke bo izločila in odpisala tiste enote, ki imajo status poškodovano, oziroma enote, ki so popolnoma zastarele, ter enote, ki so v več izvodih in ki tudi niso več zanimive in aktualne za uporabnike.

3.5 Obdelava gradiva in urejanje knjižnične zbirke

Obdelava gradiva bo potekala po ustaljenih merilih in standardih v skladu z nabavo in razpoložljivimi finančnimi sredstvi.

3.6 Popularizacija knjižnične zbirke

Glede na okrnjeno kadrovsko zasedbo načrtujemo 47 urno tedensko odprtost knjižnice, kar zadošča minimalnim predpisom iz Uredbe.

V letu 2018 bo naša knjižnica dala večji poudarek popularizaciji knjižnične zbirke, in sicer na naslednji način:

- Knjižnično zbirko, novitete, knjižnične prireditve bomo popularizirali še na Radiu MAXI, doslej smo že in še bomo tako sodelovali z Radiom Murski val.
- Domačo spletno stran, ki se bo vsebinsko dopolnjevala skozi leto, bo knjižnica uporabljala za sprotno informiranje uporabnikov o knjižnici, o prireditvah v knjižnici, novostih in zanimivostih.
- Novo pridobljena gradiva bodo sproti razporejena na stojalih za novitete. V obliki razstavljenih gradiv na panojih bomo uporabnike obveščali o nominiranih in nagrajencih literarnih del.
- Branje bomo spodbujali tudi z vrsto tematskih razstav, ki jih bomo pripravili ob različnih priložnostih.
- Knjižnica bo upravljala s premično zbirko v Domu starejših občanov Ljutomer, jo sproti dopolnjevala oz. zamenjevala.
- Po potrebi bo strokovna delavka iz knjižnice opravljala izposojno na domu za tiste občane, ki iz upravičenih razlogov ne morejo priti v knjižnico.
- Na spletni strani bodo mesečno objavljeni sezname najbolj branih knjig.
- Knjižnica bo nadaljevala z dopolnjevanjem domoznanske zbirke in domoznanske dokumentacije gradiv, ki so vsebinsko vezana na naše lokalno območje.

- V okviru finančnih možnosti bodo organizirane različne prireditve, ki se bodo vsebinsko navezovala na knjižnično zbirko naše knjižnice.
- Sodelovali bomo tudi na prireditvah občin, zavodov, krajevnih uradov, društev - z namenom popularizirati našo knjižnično zbirko in naše dogodke.

3.7 Dostopnost knjižničnega gradiva

Knjižnično gradivo bo locirano na eni lokaciji (posamezni izvodi še v premični zbirki).

Gradivo bo dostopno vsem uporabnikom knjižnice in bo postavljeno v prostem pristopu. Le redki izvodi bodo imeli status uporabe v čitalnici.

Posebno skrb bomo posvečali uporabnikom s posebnimi potrebami in kupovali gradivo, zanimivo tej skupini uporabnikov (za slepe, slabovidne, disleksike ...)

Sproti bomo dopolnjevali zbirko na izposojevališču v Domu starejših občanov Ljutomer in na izposojevališču na Razkrižju, kjer bomo zbirko gradiva prilagodili tamkajšnjim uporabnikom.

Nakup gradiva za najmlajše bomo prilagajali njihovim potrebam, gradivo bomo predstavili ob obiskih otrok iz vrtcev oz. ga bo knjižničarka predstavljala na obiskih oz. biblio-pedagoških urah v vrtcih.

Uporabnikom, ki iz upravičenih razlogov ne morejo priti v knjižnico, bomo še vedno nudili izposojeno na domu. Omogočen je dostop (tudi fizično) do knjig invalidom, starejšim, mamicam z vozički in drugim uporabnikom s posebnimi potrebami.

Predvidevamo, da bodo vse našete aktivnosti privedle k povečanju članstva in izposoje gradiva. Slednje bo še vedno naša prioritarna naloga. Povečanje članstva bi bilo znatno hitrejša ob odprtju izposojevališč v Veržeju in Križevcih, za kar si že skoz prizadevamo.

4 ZAKLJUČEK

4.1 Kadrovski pogoji

V knjižnici so v letu 2017 bili zaposleni: knjižničarka, 3 višji knjižničarji in bibliotekarka. Ker smo odvisni od proračuna občin in ker je finančna situacija težka, v doglednem času ne bomo mogli zvišati izobrazbene strukture zaposlenih v knjižnici ali števila zaposlenih. Ostali kadri so: muzejski sodelavec, direktor in čistilka s polovičnim delovnim časom.

Računovodstvo za nas opravljajo na Občini Ljutomer, administrativna dela so razdeljena med sodelavce.

Sedaj imamo po veljavni sistemizaciji nezasedena naslednja delovna mesta: knjižničar VI., galerijski sodelavec VI., strokovni sodelavec VI. Začasna rešitev so morda javna dela, ki se tudi letno zelo spreminjajo.

4.2 Strokovno izobraževanje in izpopolnjevanje zaposlenih

Strokovni delavci v knjižnici se bodo strokovno izpopolnjevali na tečajih, ki jih organizirata Inštitut informacijskih znanosti v Mariboru ter Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani. Sproti bodo sledili novostim v sistemu COBISS 3 izposoja in se udeleževali predstavitev novosti v knjižničarski stroki. Udeleževali se bodo tudi drugih oblik permanentnega izobraževanja, v organizaciji drugih ustanov, katerih pridobljeno znanje bodo s pridom uporabljali pri delu v knjižnici. Predvsem pa bodo spremljali novosti na področju izdaj knjižničnega gradiva, s čimer bodo pripomogli k dopolnjevanju knjižnične zbirke v skladu s postavljenimi cilji.

4.3 Vrednotenje zbirke

Zbirko bomo sproti vrednotili. Ker želimo oblikovati kvalitetno zbirko, moramo biti v to usmerjeni že v času nabav knjižničnega gradiva. Obenem morajo biti cilji vrednotenja usmerjeni na uporabnike, saj mora biti zbirka med njimi dobro sprejeta. Pri tem se bodo vključevali knjižničarji, strokovnjaki s posameznega področja in uporabniki.

Sproti bomo spremljali odziv uporabnikov, to je: izposoje novega kot tudi gradiva iz celotne zbirke, zastopanost izposoje po posameznih strokah, obisk članov po kategorijah

4.4 Novosti v Splošni knjižnici Ljutomer

V letu 2018 bomo tako kot do sedaj organizirali različne oblike dejavnosti, ki so povezane z branjem, širjenjem bralne kulture in informacijske pismenosti. Kot prioriteto poskušamo uveljaviti skrb za ohranjanje in razvoj slovenskega jezika, ter povečevanje ravni izobrazbe in pismenosti prebivalstva. Pripravljamo in izvajamo pravljичne urice, ustvarjalne delavnice, bralno značko za otroke, bralno značko za odrasle, (novo) mesečne čajanke, Pravlјice pod hrasti, tematske razstave, knjižne in literarne večere, biblio-pedagoške ure za vrste, osnovne šole, gimnazijce.

Vsako leto sodelujemo v nacionalnem projektu Rastem s knjigo, ki ga izvajajo Javna agencija za knjigo, Ministrstvo za kulturo ter Združenje splošnih knjižnic ob podpori Zavoda RS za šolstvo.

V letu 2017 smo poleg ustaljenih dejavnosti in ponudbe pričeli še z projektom Ministrstva za kulturo, **Bralno potovalna malha**. Namen je priti do nemobilnih, bolnih in drugače oviranih uporabnikov. Da Malha pride do njih na dom. Vzpostavili smo dobro sodelovanje z institucijami z ranljivimi skupinami prebivalstva (POŠ Cvetko Golar Ljutomer, VIZ Veržej, Dom Lukavci, Bivalna enota Lukavci, CSD Ljutomer). Projekt je dobro zaživel, bil je tudi medijsko izpostavljen. Pokrivamo celo področje upravne enote Ljutomer. Malha deluje na 25 naslovih in »oskrbuje s knjigami« cca. 50 aktivnih članov. S projektom si želimo vzpostaviti trajno mrežo za to dejavnost knjižnice. Prizadevali si bomo, da Malha še naprej opravlja svoje poslanstvo.

Ob tem smo vzpostavili dva Bralna koticčka (v Domu Lukavci in v Bivalni enoti Lukavci), kjer sodelavka nosi knjige in revije za stanovalce. Ob tem spodbuja nove člane za včlanitev v Splošno knjižnico Ljutomer. Naše nove partnerje vabimo na prireditve in druge knjižnične oblike.

Že tretje leto deluje projekt za spodbujanje branja in bralne kulture in sicer s projektom *Medgeneracijsko branje*. Splošna knjižnica Ljutomer je bila uspešna na razpisu Knjižnice povezujejo na Združenju splošnih knjižnic Slovenije. Namen je bil prikazati širši pomen knjižnic in njihovo povezovanje z okoljem.

Medgeneracijsko branje je skupni projekt Splošne knjižnice, Gimnazije Frana Miklošiča in Doma starejših občanov v Ljutomeru. Dijaki kot prostovoljci glasno berejo stanovalcem doma starejših, ki zaradi bolezni ali starostnih težav ne morejo brati sami. Knjižnica dijake GFML usposobi in izbere primerno literaturo, mentorira in organizira srečanja. Projekt je pohvaljen tako na državni kot lokalni ravni, za kar smo še posebej ponosni in nadaljujemo z njim že 3. šolsko leto.

V okviru Bralne značke za odrasle smo že tretje leto pričeli z dejavnostjo **BRALNEGA KLUBA**. Klub deluje v obliki mesečnih srečanj. Letos je Bralni klub dal podporo pomembni ženski iz našega okolja, to je Minki Zacherl. Opravljene so bile številne aktivnosti: intervju članic kluba z Marico Zacherl in objava intervjuja v Zgodovinskih listih 2016, otvoritev fotografije Minke Zacherl v muzeju Splošne knjižnice Ljutomer, spominska plošča Cvetku in Minki Zacherl v okviru občinskega praznika 2017. Študentka Bojana Škrli je magistrirala na temo Minke Zacherl v okviru Glasbene akademije v Ljubljani. Bralni klub zelo tesno sodeluje s POŠ Cvetko Golar Ljutomer. Pripravili smo srečanje s starši in učenci, ustvarjalno delavnico, predstavitev knjige članice Majde Kodba Rumeni avtomobilček v POŠ Cvetko Golar. Sodelovali smo v gledališki predstavi Rumeno čudo, ob 60. letnici delovanja šole, s projektom Beri z menoj in Bralni potovalni malhi.

Načrtujemo aktivnosti v šolskem letu 2017/18 (projekti bralne kulture, zbiranje zgodb ipd.). v okviru Bralnega kluba smo izvedli predstavitev mladinskega oddelka in mladinske literature, muzeja in mesta Ljutomer, predavanje o Domoljubju, v načrtu imamo še predstavitev cerkvenih pesmi in literature. K sodelovanju so nas povabili tudi iz Društva Ozara (branje z njihovimi uporabniki) in CSD Ljutomer v okviru projekta Socialna aktivacija (spodbujanje branja med ranljivimi ciljnim skupinami).

Gostovanje **Bralnega kluba Cilke Jakelj** poteka enkrat mesečno. Beremo določeno literaturo in opravimo pogovor o prebranem, enkrat letno je predvidena strokovna ekskurzija (letos je bila v mestu Celje). Bralni klub se povezuje z Bralnim klubom Gornja Radgona, letos smo organizirali skupno ekskurzijo v Lenart, Pacha Mamo v Kunovem, ogled muzeja Špital v Gornji Radgoni in ogled Lenarta. Skupaj organiziramo predstavite literature pisatelja Moderndorferja v oktobru 2017. V mesecu maju 2017 smo organizirali predstavitev literarnih del pisateljice Dese Muck.

Že drugo leto poteka aktivnost **DRUŽENJE OB ŠAHOVNICI**, v prostorih čitalnice vsak ponedeljek. Izpostavimo lahko potrebo, da se knjižnice oblikujejo kot prostor, kjer se ljudje družijo ne le zaradi študija, informacijskega opismenjevanja, izmenjava informacij in podobno, pač pa zaradi druženja samega. Tudi predvajanje filmov v Domu starejših občanov poteka že drugo leto. **Predvajamo dokumentarne filme** s tematiko naše regije, katere smo pridobili iz Filmskega arhiva Republike Slovenije. Stanovalci doma si lahko filme ogledajo dvakrat mesečno.

Filmske večere v muzeju pripravljamo enkrat mesečno v jesensko-zimskih mesecih. Že tretje leto prirejamo cikel uspešnega ruskega filma, povabimo tudi goste iz Rusije, da nam povejo svojo življenjsko zgodbo.

Vsem starostnim skupinam uporabnikov pa vsakodnevno individualno svetujemo in pomagamo pri bolj učinkoviti izbiri in izrabi knjižničnega gradiva, pri uporabi kataloga COBISS in svetovnega spleta.

Knjižnica po svojih močeh spremlja tehnološki razvoj in ponudbo v elektronskem oz. digitalnem okolju. Sledili razvoju novih oblik gradiva in novih načinov dostopa do informacij in planirala oz. zagotovila dostop do e-knjig. (BIBLOS). V naši knjižnici sicer beležimo slab obisk BIBLOSA oz. izposoje e-knjig (42 izposoj). Promociji dostopa do e-knjig smo namenili veliko, čeprav ugotavljamo, da se uporabniki raje poslužujejo standardni obliki knjige. Tako, da bo naša knjižnica zagotovila le dostop do e-knjig. Razpolagamo s 225 naslovi e-knjig.

Omogočili bomo dostop do e-knjig. Nakup licenc za knjige pa omogočamo v skladu s finančnimi

zmožnostmi, predvidevamo jih nabaviti 210 naslovov in 93 dodatnih licenc. Potrebno bo še bolj promovirati e-knjigo in njeno uporabnost.

Opažamo, da uporabniki še vedno raje berejo knjige v fizični obliki, ter se poslužujejo brezplačnih tujih portalov v angleškem jeziku.

Sodelujemo z ostalimi zavodi, z GFML imamo že tretje leto uveljavljeno prakso dijakov v knjižnici, sodelujemo z Vrtcem Ljutomer, ostalimi vrtci in šolami na področju mladinske literature in ustvarjalnih delavnic.

Sodelujemo z drugimi knjižnicami (Pravljični večer za odrasle), z drugimi občinami sofinancerkami pri pripravi občinskih praznikov in večjih obletnic (krajevni občinski prazniki in druge večje prireditvi). Kombiniramo aktivnosti vseh naših enot pri skupni promociji in ogledih Splošne knjižnice Ljutomer (muzej, obe galeriji, knjižnica) ob Tednu otroka, Tednu vseživljenjskega učenja, Noči knjige, Noč muzejev ipd.

V letu 2016 smo postavili Knjigobežnico v obliki krušne peči pred trgovino Merkator na trgu Ljutomer. Odprli smo jo ob Noči knjige, 22. 4. 2016. Želeli smo, da občani aktivno skrbijo zanjo (odnesejo in prinesejo knjige). Prijetno smo presenečeni, da Knjigobežnica živi in da občani aktivno skrbijo zanjo. Nikoli ni prazna in to je za tako majhen kraj velik uspeh.

Že četrto leto organiziramo Bralno značko za odrasle. Letos ponujamo izbor 68 knjig vseh žanrov. Opažamo, da imamo vsako leto več aktivnih udeležencev Bralne značke. Prvo leto jih je Bralno značko osvojilo 16, to leto pa 38 udeležencev. Glede na interes predvidevamo, da bo naslednje leto število še večje.

Okrepiti si želimo aktivnosti bralne kulture mladih (bralna značka za najstnike, izdelava video spotov za knjige, prirejene ustvarjalne delavnice za najstnike ipd).

Dober model Knjigobežnice v Ljutomeru želimo postaviti v ostalih občinah sofinancerkah in poskrbeti, da oddaljeni in nemobilni pridejo do knjig (povezava s CSD in DSO Ljutomer, ki delajo na terenu). V mesecu maju 2017 smo jo postavili v Občini Veržej, predvidoma meseca novembra 2017 pa jo načrtujemo postaviti v Občini Križevci pred trgovino Mercator.

Občina ustanoviteljica in ostale sofinancerke bodo kandidirale na projekt Branju prijazna občina. Želimo si, da vse prijavljene naslov tudi osvojijo.

Združenje splošnih knjižnic Slovenije razpisuje nagrado za najboljši projekt v letu 2017. Prijavili

smo se s projektom Bralno potovalna malha. Ocenjujemo, da gre za zelo uspešen in potreben projekt knjižnice (da imajo ranljive skupine dostop do knjig, revij, časopisov). Kar z novo dejavnostjo „Bralno potovalna malha“, Splošna knjižnica Ljutomer tudi zagotavlja.

Štev.: 131/2017

Datum: 3. 11. 2017

Vesna Laissani, direktorica

direktorica Splošne knjižnice Ljutomer